

tica testa pelada, un triangle amb el caparró cap avall. —³¹ Com que de tota manera hi té considerable extensió aquests arguments ja no exclourien el sorotàptic, però tampoc hi ha cap argument positiu per aquesta banda. —³² Figura en una «elegia còmica o *res jocosa*» (citada per l'anglès Geoffrey de Vinsauf en la seva *Poetria Nova*, un poc abans de 1216, escrita en el Nord de França, el més tard a la fi del S. XII, potser per ell mateix, però qui sap si bastant abans: «De tribus sociis», escrita en hexàmetres perfectament correctes, metre ja passat de moda en temps de Geoffrey, p. p. Paul Maury en Gustave Cohen, *La Comédie Latine en France au XIIe S.*, París 1931 II, 258.16. Un oller fabrica allí *urnas*, i un personatge per venjar-se'n les trenca deixant-les caure a terra des de dalt, amb la ficció d'una emoció incontestable quan li diuen que s'ha mort algú, però per agreujar-ho en aquell moment no havia agafat com abans meres *urnas*, sinó una *capiturna*, una àmfora de grans dimensions. Potser, doncs, una tenalla o una espècie de semal d'obra. D'ací la formació CAPIT-URNA 'gerra cabdal'. —³³ Tots dos «costa, pujada», *BDLC* IV, 362. «—Vaig bé per anà al poblet? —Preniu per aquell indret, i enfilau la *capamunta!*», Guasp, *IdOr* IX, 67. —³⁴ En el parlar mallorquí avalenciat de Tàrbena això s'ha tornat una *pakamuntà* (també una *pakavalá*), 1963. —³⁵ Els admet tots dos *AMALCOVER* per a «costa, baixada, davallada», *BDLC* IV, 362; Guasp usa el segon: «flueix l'aigua mansa, / mes, quan del cocó no s'era encantada, / per un solc angost / pren la *cap-avalla* / ja no canta: no, / plora de reanca», Guasp, *IdOr* IX, 51. Men. *sacavall* «en tenir 22 anys / ses fadrines, casau-lés, / que en tenir-ne vint-i-tres / ja tenen *sa capavall*», Camps Merc., *Folkl. Men.* I, 91. També en el Migjorn valencià, almenys a Xixona («la kabavál dels Meninos és una *baixada* aspra», 1936, 1963). —³⁶ Alguna addició o petit retoc a les dades donades a *LleuresC*, etc. De *cap*, adv. intensiu (*no ho sé cap*, *no é cap veritat* 'no ho sé, no és pas'), ja n'hi ha alguna documentació medieval: R. Vidal de Besalú, *Abrils issia*, v. 240; un altre d'occità en Levy, *PSW*. Especialment ja non *savreç cap* que --- evidentment amb el valor pallarès-gascó en les Poesies Religioses de Wolfenbüttel (RLR xxxi, 107), que bé sembla anterior al S. XIV i difícilment gascó, i sobretot «en mai non deu hom *cap* manjar / de res ni es bon de sagnar» en la Dietètica occitana (potser llgd. i S. XIII, veg. Levy, *Litbl.* xv, 404, i ja publ. i comentat dues vegades en valuoses eds. de Suchier, 1883, i *Fs. zur 200gen. Jubelfeier d. Univ. Halle*, 1894, v. 335), que crida l'atenció per l'aire acatalanat d'aquest ús fraseològic, si bé no és clar si per la banda de l'adverbi negatiu, o ja del pronom indefinit, però justament interessa per això: facilitat de la transició de l'un a l'altre. També requeriran detingut examen futur dos docs. en b. llatí rossellonès dels anys 1136 i 1145, procedents de la zona Elna-Cotlliure, i recollits a la Col·lecció Mo-

reau, vols. LVI i LXI (135) els quals parlen tots dos d'una possessió «quam *caput* frater meus dimisit --», cosa que sembla significar 'el meu germà en persona', 'ell mateix' o 'principalment' (no sembla 'primogènit', cosa que hauria estat més senzilla de comprendre). En les *Llegendes Rim. de Sevilla* (c. 1300), sembla que s'hagi d'esmenar en *per cap sort* 'de cap manera', si bé el manuscrit únic porta *per nuylla sort*, que sembla hipermetric, veg. *LleuresC*, 225-6, nota al v. 351: no s' imposa, però no es perdrà de vista, atès el caràcter sub-standard comprovat pertot. Pel que fa a l'ús de *cap* pronom, *cap de* no és solament de Pallars i Mallorca, sinó un poc més ample en terres del Nord, i sobretot en valencià, on no envaïx el terreny de *ningun*, solament a «Alacant», sinó en l'ús de molts valencians del Sud (MGadea, Sanchis-Guarnier), i en el parlar de la zona de Gandia-Alcalà de la Jovada, esporàdicament en altres llocs (Estivella, cap a Morvedre). Es tindrà en compte també que en bastants parlars de la zona subpirinenca Segre-Ribagorçana diuen *no n'hi ha més cap* (general a la «Terreta» —Bonremei, Montanyana, etc.— i Conca de Tremp, però que també sento en el Segre mitjà, almenys en racons conservadors com la Baronia de Rialb), i tot i que això avui més aviat significa = cast. 'ninguno más', fr. 'aucun de plus, aucun d'autre', és clar que enllaça fortament amb l'ús pallarès-cerdà de *cap* 'pas' < 'no n'hi ha més, de cap manera, en absolut', i si es pogués invertir l'ordre *més cap* en *cap més* això alhora ens mostra un dels camins que es deuria seguir en la transformació de l'adverbi negatiu *cap* 'pas' en el pronom negatiu-indefinit que ha substituït *ningun*.

LLISTA CORRELATIVA DELS DERIVATS I COMPOSTOS:
cap, *capada*, *capal*, *caparra*, *caparràs*, *caparró*, *caparonet*, *caparronada*, *caparronejar*, *caparrot*, *caparrota*, *caparrussa*, *caparrut*, *caparrutia*, *capató*, *capejar*, *capejaire*, *capelló*, *capet*, *capissar*, *capissola*, *capissolis*, *capisser*, *acapissar*, *capisseria*, *capir*, *capó*, *capot*, *caprol*, *caporal*, *caperotet*, +*caporatet*, *caporalet*, *cabet*, *malcabet*, *cabiró*, *cabut*, *cabolla*, *cabollenc*, *cabossa*, *cabossut*, *cabossetes*, *cabota*, *cabotejar*, *caboteig*, *cabotada*, *caboter*, *cabotenc*, *caboters*, *encabotar-se*, *escabotar*, *cabot*, *gaputa*, *cabotatge*, *caboter*, *cabal* (per *cabal*, per son *cabal*, a *cabal*, de *cabal*, en *cabal*, fer *cabal*), *cabalia*, +*cabalà*, *cabalenc*, *cabaler*, *cabalós*, *acabalar*, *acabalat*, *descabalar*, *decabalsar*, *encabalar-se*, +*cabalar*, *rescabalar-se*, +*recabalar-se*, +*recabalament*, *cabalment*, *capital*, *capitalista*, *capitalisme*, *capitalitat*, *capitalitzar*, *capità*, *capitani*, *capitana*, *capitanessa*, *capitanatge*, *capitania*, *capitanitat*, *capitanejar*, *capatàs*, *capotàs*, *capitar*, *capitell*, *capitol*, *capitulació*, *capitular* v., *capitoler*, *capitolada*, *capitular* adj., *capitularment*, *capitulant*, *capitulejar*, *recapitular*, *recapitulació*, *capitós*, *capitosament*, *capitositat*, *capitonat*, *capiton*, *cabdal* adj., *cabdal* subst., *cabdalós*, *cabdaler*, *cabdalia*, *cabdell*, *cabdellar*, *captell*, *cabidell*, col *capde-llat*, *Cabdella*, *cabdellar*, *cabdellador*, *cabdelladament*,